

ลักษณะของผู้บริหาร ครู นักเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์

นายคำฉวน สามเมือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-675-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016070

CHARACTERISTICS OF ADMINISTRATORS, TEACHERS, PULILS
AND ENVIRONMENTS OF PASSING AND NOT PASSING
THE CRITERIA OF ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mr. Comnuan Sammaung

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-675-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ลักษณะของผู้บริหาร ครู นักเรียน และสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์
โดย นายคำณวน สามเมือง
ภาควิชา วิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน)

.....
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุข)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คำทวน ล่ามเมือง : ลักษณะของผู้บริหาร ครู นักเรียนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
 ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ (CHARACTERISTICS OF
 ADMINISTRATORS, TEACHERS, PUPILS AND ENVIRONMENTS OF PASSING AND NOT
 PASSING THE CRITERIA OF ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
 BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา : อ.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, 130
 หน้า.

๑๑๖

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะของผู้บริหาร ครู นักเรียนและสภาพแวดล้อมของ
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์ได้แก่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี
 และมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับดีมาก ครูมีจำนวนวันลาป่วย ลักษณะของโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ได้แก่
 ผู้บริหารผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวนโรงเรียนที่มีผู้บริหารเพศหญิง และผู้บริหารที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือ
 สูงกว่าปริญญาตรีมากกว่า ผู้บริหารที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีกว่าโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์แต่มีจำนวนโรงเรียน
 ที่ผู้บริหารผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารการศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ส่วนด้านวุฒิทางครู อายุ
 และประสบการณ์การบริหารใกล้เคียงกัน ครูมีขวัญในการปฏิบัติงานและทัศนคติต่อโรงเรียนดีกว่าแต่มีจำนวน
 วันลาป่วยน้อยกว่าโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ส่วนด้าน อายุ ประสบการณ์การสอนในโรงเรียนนั้น ๆ ทัศนคติต่อวิชา
 ชีพครู ทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงาน ทัศนคติต่อชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน มนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สมรรถภาพ
 ครู ทัศนคติต่อบุคลิกภาพของครูใหญ่ และสถานภาพทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน นักเรียนมีอายุและจำนวนวันลา
 ใกล้เคียงกัน โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มีอัตราส่วนของครูเพศหญิงอัตราส่วนของพื้นที่ต่อนักเรียนมากกว่า และมี
 สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาขั้นต้นดีกว่า
 โรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ส่วนด้านอัตราส่วนของครูที่มีวุฒิครู อัตราส่วนของครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า
 ปริญญาตรี อัตราส่วนของครูที่สอนวิชาที่ถนัด อัตราส่วนของนักเรียนหญิง อัตราส่วนของครูต่อนักเรียน
 อัตราส่วนของห้องเรียนต่อนักเรียนและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านนโยบายและการบริหาร
 ด้านโอกาสความก้าวหน้าใกล้เคียงกัน

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
 สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
 ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

COMMUAN SAMMAUNG : CHARACTERISTICS OF ADMINISTRATORS, TEACHERS, PUPILS AND ENVIRONMENTS OF PASSING AND NOT PASSING THE CRITERIA OF ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : TAWEEWAT PITAYANON, Ph.D. 130 PP.

The purpose of this research was to study the characteristics of administrators, teachers, pupils and environments of passing and not passing the criteria of elementary schools under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration.

It was found that the characteristics of passing criteria schools were the level of Bachelor degree or higher degree of administrators, the administrators have very good level of attitude toward professional teacher and the teachers have a little number of absent day. The characteristics of not passing criteria schools was the administrators passed the training course of educational administration by Bangkok Metropolitan Administration.

The passing criteria schools have more number of women administrator, school's foundation, ratio of female teacher and ratio of area toward the student than not passing criteria school. The teachers in passing criteria school have more morale and better attitude towards school than the not passing criteria school. The environment in intrinsic aspects of the job in convenient and superior working in passing criteria schools are better than those schools not passing the criteria.

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยสำนึกในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงแบบ ประเมินประสิทธิภาพครู ขอขอบคุณ คุณสุทธิชัย ฉายเพชรกร คุณวันดี จงคงคา ตลอดจน พี่ เพื่อน และน้อง ๆ นิสิตภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกคนที่ให้อำลังใจและความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา และเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

คำณวน สามเมือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	75
	ผลการวิจัย	76
	อภิปรายผลการวิจัย	78
	ข้อเสนอแนะ	80
	บรรณานุกรม	82
	ภาคผนวก	92
	ประวัติผู้เขียน	130

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าความเที่ยงของแบบวัดบุคลิกภาพของผู้บริหาร..	46
2	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงาน	49
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตและขนาดของโรงเรียน..	54
4	จำนวนโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิธีการส่งแบบสอบถาม... .	56
5	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์	57
6.	จำนวนครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์... .	58
7	ลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์...	59
8	ค่าเฉลี่ยของ อายุ ประสบการณ์การบริหารและทัศนคติต่อวิชาชีนครู ของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์	60
9	ค่าเฉลี่ยของลักษณะด้านต่าง ๆ ของครูในโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์...	61
10	ค่าเฉลี่ยของอายุและจำนวนวันมาเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์..	62
11	ค่าเฉลี่ยของลักษณะและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์.. . . .	63
12	ลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	64
13	ค่าเฉลี่ยของ อายุ ประสบการณ์การบริหารและทัศนคติต่อวิชาชีนครู ของผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์.	65
14	ค่าเฉลี่ยของลักษณะด้านต่าง ๆ ของครูในโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	66
15	ค่าเฉลี่ยของอายุและจำนวนวันมาเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์....	67
16	ค่าเฉลี่ยของลักษณะและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	68
17	เปรียบเทียบลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์กับไม่ผ่านเกณฑ์.. .	69

ตารางที่		หน้า
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของอายุ ประสบการณ์การบริหาร และทัศนคติต่อ วิชาชินครูของผู้บริหารในโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์กับไม่ผ่านเกณฑ์... .. .	70
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของลักษณะด้านต่าง ๆ ของครูในโรงเรียน ที่ผ่านเกณฑ์กับไม่ผ่านเกณฑ์	71
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของอายุและจำนวนวันมาเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์กับไม่ผ่านเกณฑ์	72
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของลักษณะและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ที่ผ่านเกณฑ์กับไม่ผ่านเกณฑ์	73

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยสำนึกในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงแบบ ประเมินประสิทธิภาพครู ขอขอบคุณ คุณสุทธิชัย ฉายเพชรกร คุณวันดี จงคงคา ตลอดจน พี่ เพื่อน และน้อง ๆ นิสิตภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกคนที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณกรุงเทพมหานครที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยแก่ผู้วิจัยจำนวน 500 บาท

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา และเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

คำณวน สามเมือง